

Kulturhistorisk museum

Årsplan 2019-2021

KHMs årsplan 2019-2021 vedtatt av styret 07.12.2018

Innledning

KHMs grunnidé er at museet først og fremst er et forskningsmuseum, derav museets plass på Universitetet i Oslo. KHM har valgt å realisere seg som forskningsmuseum ved å la museets tre hovedoppgaver, forskning, forvaltning og formidling, fungere sammen i en helhetlig modell. Dermed ligger kunnskapsperspektivet til grunn for hele vår virksomhet. Dette er KHMs fremste styrke, men det krever også en gjennomtenkt organisasjons- og driftsplan.

Museets årsplaner rulleres over tre år. Planen er en operasjonalisering og konkretisering av UiOs og museets strategi 2020.

KHMs årsplan følger kapittelinnvidlingen i Strategi 2020. UiO har valgt å strukturere årsplanleggingen etter en noe enklere mal som legger hovedvekt på 1) utdanning, 2) forskning, 3) samfunnskontakt og forskningsformidling og 4) innovasjon.

KHM har for å kunne svare ut UiOs årsplan direkte, valgt å dele årsplanen i to:

Del A) for KHMs oppfølging av UiO-tiltakene

Del B) for oppfølgingen av KHMs egne tiltak

Med en tidshorisont på ett år er det som del av samme planverk, utarbeidet:

Seksjonsvise årsplaner

Individuelle arbeidsplaner

Planverket er utarbeidet som en helhet fra starten av, slik at overordnede mål og visjoner er forankret i seksjonenes mål og i individuelle ambisjoner, samtidig som disse er del av en større helhet. Tanken er at planene til sammen skal utgjøre en vev der de ulike plannivåene viser de samme mål og strategier i ulikt detaljnivå og konkretisering.

For planperioden 2019-2021, vil KHM gi følgende strategiske saker og temaer prioritert:

- 1) Vikingtidsmuseet - prosjekt nybygg, nye utstillinger, prosjekt Saving Oseberg og vikingtidforskning*
- 2) Strategisk forskningsutvikling - EU-prosjekter, Horisont 2020 med særlig vekt på MSCA og ERC, samt Horisont Europa.*
- 3) Globalt samlingsansvar - repatriering, digitalisering, internasjonalisering og kulturminnekriminalitet*
- 4) Kommunikasjonsstrategi – implementering og økt synliggjøring av museet i samfunnslivet*
- 5) Tullinløkka - visjonen for området («Campus Sentrum»), renovering av Historisk museum, fornying av utstillinger, skoletilbud og publikumsarrangementer*
- 6) UiO Strategi 2030 – Universitetsmuseenes rolle i den nye strategien*

Oppfølgingene av disse seks områdene er konkretisert i årsplanens ulike tiltak under planens fem tematiske hovedkapitler.

Håkon Glørstad

Museumsdirektør

Innhold

DEL A - oppfølging av UiOs årsplan 2019-2021:

I. Fremragende utdannings- og arbeidsmiljø

II. Grensesprengende forskning

III. Ta kunnskap i bruk

IV. En helhetlig personalpolitikk

DEL B - KHMs egne tiltak:

I. Et grensesprengende museum - kunnskapspolitikk og forskning

II. Læringsmuseet – undervisning og skoleformidling

III. Et samfunnsengasjert museum – samfunnskontakt og kommunikasjon, utstillinger og forskningsformidling, samlingsforvaltning og digitalisering

IV. Et handlingskraftig museum - administrasjon, organisasjon og infrastruktur

V. Det gode museum - personalpolitikk, helse, miljø, sikkerhet og beredskap

Vedlegg:

Resultatindikatorer med ambisjoner 2021

Skjema for ansvar, samarbeidspartner, frist og budsjettpost

DEL A - oppfølging av UiOs årsplan 2018-20:

Fremragende utdanning og læringsmiljø

Tiltak som skal gjennomføres av enhetene:

Tiltak 1:

Enhetene skal styrke studentenes integrering i fagmiljøet og gi god oppfølging underveis i studiene.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har iverksatt tiltak som styrker studentens tilhørighet og integrasjon i fagmiljøet.
- Enhetene har lagt en plan for hvordan arbeidet med å gi studentene tilbakemelding underveis i studiet skal styrkes og har påbegynt gjennomføringen av tiltakene.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enhetene har et gjennomarbeidet og systematisk opplegg for tilbakemeldinger til studentene som er tilpasset programmene og emnenes læringsutbytte.
- Enheten har økt andelen studenter som fortsetter etter første studieår.
- Enheten har økt andelen bachelor-, master og Ph.d.-studenter som gjennomfører på normert tid.

KHM aktivitet 1:

a. Styrke studentenes tilhørighet, identitet og eierskap til UiO og deres eget fagmiljø gjennom universitets- og vitenskapshistoriske formidlingstiltak (jf. del B tiltak 5f)

b. Sikre UiOs studenter tilgang til KHMs ressurser (samlinger, kompetanse, fagmiljø utstillingsfasiliteter osv.) gjennom gode samarbeidsordninger med relevante enheter (jf. del B tiltak 3a og f)

c. Tilrettelegge KHM som arena for faglig engasjement og formidling for KHMs og UiOs Ph.d.-studenter (jf. Del B tiltak 1n)

Tiltak 2:

Enhetene skal tilby et allsidig og integrert digitalt læringsmiljø som bidrar til å aktivisere studentene, styrke læringsutbyttet og øke utdanningenes forskningsnærhet og arbeidslivsrelevans.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har tatt i bruk Canvas som ledd i utviklingen av et allsidig og integrert digitalt læringsmiljø.
- Enheten har styrket utdanningenes samfunns- og arbeidslivsrelevans og har økt antallet studenter som tar praksisemner.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enhetene har tatt i bruk digitalt støttende lærings- og vurderingsformer som legger til rette for aktiv læring.

- Underviserne får god støtte til å utvikle egen pedagogisk praksis.
- Enhetene har implementert UiOs system for merittering av undervisning.

KHM aktivitet 2:

a. Videreutvikle KHM som undervisningsressurs med vekt på kombinasjon av teoretisk og praktisk arbeid for UiOs studenter (jf. del B tiltak 3d og f)

b. Styrke museets rolle som vertskap for praksisstudenter i antropologi, museologi, konservering, arkeologi og andre relevante fagområder (jf. del B tiltak 3c)

Grensesprengende forskning

Tiltak som skal gjennomføres av enhetene:

Tiltak 3:

Enhetene skal ha en bedre uttelling i EUs rammeprogram med særlig vekt på utviklingsavtalens prioriteringer og European Research Council (ERC).

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har alene eller i samarbeid med andre enheter:
  - hevet kvaliteten på støtteapparat for prosjekter i driftsfasen
  - utviklet insentiver for koordinatorprosjekter
  - systematisk bygget kompetanse som vil føre til at enheten bedre utnytter mulighetene i EUs rammeprogram.
- Enheten har økt rekruttering innen Marie S. Curie actions.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enheten utnytter mulighetene for kvalitetsheving som ligger i store europeiske samarbeidsprosjekter og i ERC-ordningen.

KHM aktivitet 3:

a. Styrke museets arbeid med EU-søknader, særlig rettet mot ERC og MSCA. Prosjektutviklerkompetanse, samarbeidskompetanse og målrettet forskerstøtte er redskapene KHM særlig arbeider med for å realisere dette (jf. del B tiltak 1)

Tiltak 4:

Enhetene har ansvar for å fremme god vitenskapelig praksis og arbeide for å heve bevisstheten rundt forskningsetiske problemstillinger. Opplæring av ansatte og studenter er sentralt for at forskning skal gjennomføres i samsvar med anerkjente forskningsetiske normer og gjeldende lover og regler innen aktuelt fagområde.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har gjennomført en vurdering av hvordan forskningsetiske normer og regler etterleves ved enheten.
- Enheten har ansvar for at alle relevante ansatte og studenter har gjennomført opplæring om forskningsetikk.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Alle relevante ansatte og alle studenter etterlever gjeldene normer og regler for forskningsetikk.

KHM aktivitet 4:

a. Arbeidet med systematisering og opplæring innenfor feltene forskningsetikk og personvern følges opp lokalt og i tråd med tverrgående tiltak ved UiO (jf. del B tiltak 1k)

Ta kunnskap i bruk

Tiltak som skal gjennomføres av enhetene:

Tiltak 5:

For å utvikle innsatsområdet «Ta kunnskap i bruk» skal enhetene utarbeide mål og tiltak innen næringsrettet og sosial innovasjon, kommersialisering, entreprenørskap og formidling.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har etablert tiltak for økt innovasjon og entreprenørskap blant studenter, stipendiater og postdoktorer.
- Enheten har implementert UiOs nye formidlingspolitikk, hvor formidling defineres bredt.

Forventede resultater ved utgangen 2021:

- Enheten har økt studentinnovasjon og entreprenørskap og kan vise til konkrete resultater.

KHM aktivitet 5:

a. Museets forskningskommunikasjon får en tydelig profil gjennom en ny, overordnet kommunikasjonsstrategi. Denne settes i verk gjennom utstillinger, arrangementer, mediekontakt, digital kommunikasjon og annet utadrettet arbeid (jf. del B tiltak 5 og 6)

En helhetlig personalpolitikk

Tiltak som skal gjennomføres av enhetene:

Tiltak 6:

Enhetene skal ta i bruk målrettede virkemidler for å redusere andelen midlertidighet innenfor stillingsgrupper med høy midlertidighet.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har konkretisert tiltak for å redusere midlertidig ansatte innenfor de stillingsgruppene hvor enheten har høy midlertidighet.
- Enheten har rutiner for å følge opp treårsregelen i statsansattloven.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enheten har redusert andelen midlertidig ansatte innenfor de stillingsgruppene hvor enheten har høy midlertidighet sammenliknet med andelen midlertidig ansatte ved utgangen av 2017.

KHM aktivitet 6:

a. Fortsette årlig kartlegging av midlertidighet og vurdering av tiltak, samt utarbeide en mer langsiktig bemanningsplan for feltvirksomhet og forretningsdrift
(jf. del B tiltak 14c)

Tiltak 7:

Enhetene skal styrke arbeidet mot trakassering i henhold til handlingsplanen for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Enheten har gjort risikovurdering av hvilke typer trakassering som kan forekomme ved enheten, som vil danne utgangspunkt for de forebyggende tiltak som utarbeides lokalt.
- Alle ledere ved enheten har kompetanse innen oppfølging og forebygging av trakassering.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enheten jobber forebyggende mot trakassering og håndterer enkeltsaker på en god måte.

KHM aktivitet 7:

a. Alle ledere deltar på kurs i forebygging av trakassering, og arbeid mot trakassering er tema på felles lederseminar for KHM og NHM. Risikokartlegging og vurdering av KHM. Kompetanseutvikling på forebygging av trakassering i personalavdelingen for å gi god støtte til lederne (jf. del B tiltak 15b og c)

Årsplanmatrise

Tiltak	Vikingtidsmuseet	Strategisk forskningsutvikling	Globalt samlingsansvar	Kommunikasjonsstrategi	Tullinløkka	UiO Strategi 2030
Tiltak 1: Strategiske forskningsatsninger, prosjektutvikling og publisering	1g	1a-p	1e, m, i	1e, n, o		
Tiltak 2: Oppfølging av KHMs overordnede forsknings- og utstillingsstrategi		2 a-j	2b, g	2e, g, i	2c, d, f	2j
Tiltak 3: Styrke undervisningssamarbeidet mellom KHM og aktuelle UiO-institutter		3a-h			3d, e, f, g	3c
Tiltak 4: Videreutvikle KHMs formidlingstilbud til skoleverket	4d			4f	4a-f	
Tiltak 5: Utstillinger og publikumsarealer			5h	5b, e, f	5a-h	
Tiltak 6: Kommunikasjon, arrangementer og samfunnskontakt	6b	6e	6c, g	6a-g		6c
Tiltak 7: KHMs organisering av arbeid med kulturminnekriminalitet			7a-c			
Tiltak 8: Forvaltning, bevaring og sikring av KHMs samlinger	8l, m		8a-o			
Tiltak 9: Strategi 2030						9a-b
Tiltak 10: Økonomiske utfordringer og premisser for LTB 2019-2023	10e	10b				
Tiltak 11: Implementering av organisasjonsmodell, effektivisering, utvikling og kvalitet av administrative prosesser		11d	11e	11c		
Tiltak 12: Nytt Vikintidsmuseum på Bygdøy – planlegging, prosjektering og brukeropfølging	12a-d	12c	12b	12c		12d
Tiltak 13: Arealdisponering, ombygginger, sikring og fysiske rammebetingelser					13a-c	13a
Tiltak 14: Oppfølging av KHMs arbeidsmiljøundersøkelse						
Tiltak 15: Handlingsplan for likestilling						
Tiltak 16: Sikkerhet og beredskap	-	-	-	-	-	-

DEL B - KHM's egne tiltak:

Et grensesprengende museum

KHM Mål: KHM skal drive nyskapende forskning av høy kvalitet i nært samspill med formidling og forvaltning av kultur og kulturarv

Tiltak 1: Strategiske forskningssatsinger, prosjektutvikling og publisering

Bakgrunn: KHM's forskningsstrategiske satsing skal produsere fremragende, grensesprengende forskning. KHM's forskningsstrategiske satsinger er nedfelt i Strategi 2020 med tilhørende delplaner. For kommende periode er suksess med EU-søknader et overordnet mål, med særlig vekt på ERC og MSCA-IF. Det arbeides videre med styrking av administrativ støtte til søknadsprosesser og pågående forskningsprosjekter.

Deltiltak:

EUs rammeprogram og eksternfinansiering av forskning:

- a) Styrke og videreføre arbeidet i prosjekt- og søknadsutvikling rettet mot EU og NFR for alle fagområder ved museet.
- b) Utvikle og sende inn minst tre ERC-søknader i løpet av planperioden.
- c) Utvikle og systematisere søknadsarbeid med MSCA-IF kandidater med KHM som vert. Utrede samarbeid om rekruttering og søkerstøtte.
- d) Utvikle eller delta i to koordinatorprosjekter i EUs rammeprogram knyttet til ulike felt ved KHM's digitale satsing.
- e) Tilsette en professor II knyttet til KHM's digitale satsing (digitalt samlingsansvar).
- f) Utvikle større samarbeidsprosjekt med sterk FFF-dimensjon rettet mot EUs rammeprogram med mål om å heve søke- og samarbeidskompetansen i organisasjonen.
- g) Starte arbeidet med SFF-søknad på vikingtid.

Vitenskapelig praksis og forskerstøtte:

- h) Etablere strategi og samarbeidsformer for forskningsinfrastruktur og naturvitenskapelige analyser innenfor HumSam-feltet (Science for Cultural Heritage Research, SciCult).
- i) Konsolidere KHM's kulturminnekriminalitetssatsning med særlig vekt på søknadsarbeid jf. nettverksetablering.
- j) Strukturere og videreutvikle forskerstøtten med særlig vekt på søknadsarbeid jf. prioriterte felter (fremragende forskning og samarbeid).
- k) Kartlegge og vurdere KHM's aktivitet jf. anerkjente forskningsetiske normer og gjeldende lover og regler, og relevante opplæringstiltak i henhold til dette.
- l) Systematisere KHM's personvernarbeid.
- m) Bruke og videreutvikle virkemidler for å styrke internasjonale relasjoner og legge til rette for utenlandsopphold.
- n) Følge opp og tilrettelegge for *publisering* i henhold til effektmål i strategisk plan.
- o) Tilgjengeliggjøre KHM's katalog av tidligere publikasjoner i DUO.
- p) Utrede videre muligheter for oppfølging og integrering av Ph.d.-studenter.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Organisasjon og søknadsarbeid for SFF på vikingtid er startet opp.
- Minst 3 søknader til EU-prosjekter er sendt inn.

- Målbar økning i nivå 2-publikasjoner.
- Minst 3 NFR-søknader er levert.
- Professor II knyttet til KHMs digitale satsninger er tilsatt.
- Plan vedtatt for Science for Cultural Heritage, SciCult.
- Museets organisering av forskerstøtte er fullført.
- Kartlegging av forskningsetikk er gjennomført.
- Personvernarbeid er implementert.
- Oppstartworkshop for kulturkriminalitet som satsingsområde er arrangert (samarbeid med Juridisk fakultet) og nettverk etablert.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Søknad om SFF for vikingtid er levert.
- Tildelt 1 EU-prosjekt.
- Tildelt 1 NFR-prosjekt.
- KHMs publikasjoner er tilgjengelig på DUO.
- Operativ lab etablert for Science for Cultural Heritage, SciCult.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- 2 EU-prosjekter i planperioden.
- Snitt på 2 Fripro-prosjekter i planperioden.
- Snitt på 2 programutlysningssprosjekter i planperioden.
- Snitt på 1,55 publikasjonspoeng i planperioden.

Tiltak 2: Oppfølging av KHMs overordnede forsknings- og utstillingsstrategi

Bakgrunn: KHMs forskningsprofil skal dyrke museal egenart, der samlingene og museumspraksis aktiveres i forskning og formidling og der samlingene forvaltes med tanke på kunnskapsutvikling og -potensial. Dette oppsummeres i KHMs fokus på de tre F-ene (forskning, forvaltning og formidling). I KHMs forsknings- og utstillingsstrategi legges det vekt på hvordan en fornying av utstillingene på tvers av grensene mellom forskningsdisipliner og fag kan skape både ny viten og nye forskningsspørsmål så vel som engasjement og vitebegjær i møtet mellom forsker og publikum.

Deltiltak:

- Utvikle og teste formater for evaluering (resultatevaluering) av nye utstillingsflater jf. strategimål.
- Videreutvikle satsningsområdet Globalt samlingsansvar i tråd med de tre kjerneoppgavene (FFF).
- Avklare konsept og ramme for «Objektariat» i Historisk museum.
- Iverksette «Loftet» (rød sone) som eksperimentell flate for utstillings- og forskningsutvikling.
- Videreutvikle rådsarbeidet ved KHM iht. justert mandat med fokus på internkommunikasjon og FFF-profil.
- Etablere drift av «Rødt rom» på Økern.
- Utarbeide plan for utvikling og bruk av digitale virkemidler i utstillingene og synliggjøre KHMs arbeid med 3D-dokumentasjon og modellering.
- Systematisere og videreutvikle seminarer og møteflater der KHMs medarbeidere møtes på tvers av disipliner og seksjoner.
- Videreutvikle gjesteforelesningsserien Gutorm Gjessing Lecture Series for å fremme museal tverrfaglighet og internasjonal orientering.

- j) Utvikle nye konsepter for tverrfaglig kunnskapsformidling rettet mot studentene i form av fagutstillinger og omvisninger i deres egne læringsmiljø.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Prosjektplan for utvikling av satsningen «Globalt samlingsansvar» foreligger.
- Økt internasjonal tilgjengelighet for KHMs samlinger.
- KHM er en ettertraktet internasjonal samarbeidspartner for satsingsområdet «Globalt samlingsansvar».
- KHMs råd etablert i hht nytt mandat og justert arbeidsportefølje.
- Mandater og arbeidsplan for FFF-prosjekter forankret.
- Loftet etablert som forsknings- og utstillingslaboratorium.
- «Rødt rom» på Økern er etablert som forskningsarena.
- Konsept for «Objektariet» er avklart.
- Formater for utstillingsevaluering er utviklet og testet på Forvandling.
- Identifisere potensialet for tverrfaglig samarbeid på tvers av UiOs organisasjon, hvor samlinger, forskning og formidling settes i sammenheng.
- Synlige tiltak for kunnskapsutvikling på alternative arenaer, med vekt på studentmiljøene på Blindern.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Det avholdes jevnlige møter/seminarer med FFF-tematikk med minst 20 deltagere på tvers av KHMs seksjoner.
- KHMs seminarprogram er rikholdig, velkjent og av en kvalitet som bidrar til tverrfaglig inspirasjon og økt arbeidsglede.
- Videreutvikling av format for utstillingsevaluering er testet på Kontroll.
- Rådene har etablert seg som synlige aktører i KHMs organisasjonslandskap.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Evaluering av hele 1. etasje som utstillingsflate er gjennomført.
- Alle tilsatte kjenner rådenes arbeid.
- KHMs ansatte har økt kjennskap til arbeid, prosjekter og aktuelle problemstillinger på tvers av de tre F'er i organisasjonen.

Læringsmuseet

KHM Mål: KHM skal styrke UiO som læringsuniversitet ved å skape interesse for kulturhistoriske fag i skolen og levere undervisningskomponenter til fakultetene som gjør UiOs utdanningstilbud unikt.

Tiltak 3: Styrke undervisningssamarbeidet mellom KHM og aktuelle UiO-institutter.

Bakgrunn:

KHM er i kraft av sine samlinger, kompetanse, fagmiljø og utstillingsfasiliteter en vesentlig ressurs og arena for UiOs studenter.

Det foreligger samarbeidsavtaler mellom KHM og ulike HF- og SV-institutter om levering av undervisningstjenester i aktuelle fag og studieemner. Grunnlaget for avtalene bygger på komplementær kompetanse og institusjonell arbeidsdeling. Avtalene samordnes og systemiseres med utgangspunkt i ønsket om å styrke samarbeidet.

KHM ved Gruppe for skoleformidling har utviklet praksissamarbeid med lærerutdanninger for å øke læreres bruk av utstillinger som kilde til læring og for å utvikle den pedagogiske kompetansen hos museets formidlingspersonale.

Deltiltak:

- a) Utarbeide strategi for læringsmuseet.
- b) Samordning og systematisering av *undervisningsavtaler med aktuelle HF- og SV-institutter* med sikte på styrking av det faglige og strategiske grunnlaget for samarbeidet.
- c) Avklare grunnlag for samarbeid mellom universitetsmuseene om forskerskole i materiell antropologi.
- d) Fungere som praksisarena for studenter i historielektorprogrammet (IAKH/ILS ved UiO), og for BA-studenter fra faglærerutdanning i Kunst, design og håndverk (OsloMet) og for studenter fra Kunst- og formidlingsstudiet (OsloMet).
- e) Videreutvikle studentaktive og praksisnære kurs gjennom bruk av «Lofet».
- f) Utrede muligheter for inkludering av designstudenter i KHM's undervisningstilbud.
- g) Systematisere oversikt over KHM's potensiale som lærings- og praksisarena for UiOs studenter, både det allerede realiserte og videre utviklingsmuligheter.
- h) Utforske potensialet for å benytte UiOs materielle og immaterielle historie som grunnlag for nye samarbeidsrelasjoner i undervisning og læring.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Reviderte undervisningsavtaler foreligger.
- Formalisert kontrakt med OsloMet om praksissamarbeidet.
- Økt fagdidaktisk kompetanse i Gruppe for skoleformidling gjennom samarbeid med lærerutdanningen.
- Ny toårig kontrakt om praksissamarbeid om lektorprogrammet med IAKH for 2020-2021.
- Prøve ut designhistorisk undervisningsopplegg for faglærerutdanningen i Kunst, design og håndverk (OsloMet) med Blindern som case study.
- Innlede potensielt samarbeid med Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK) med formål å benytte UiOs historie som tema for undervisning og masteroppgaver.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Strategi for læringsmuseet foreligger.
- Et samlet undervisningstilbud mot fakultetene som er godt tilpasset KHMs fagportefølje og hvor museets og de aktuelle instituttene kompetanse kan utnyttes komplementært, er etablert.
- Styrket tilbud for museumsstipendiatene i antropologi.

Tiltak 4: Videreutvikle KHMs formidlingstilbud til skoleverket

Bakgrunn:

I 2019 åpner KHM sju nye utstillinger i Historisk museum, mens eldre utstillinger tas ned. Dette gir muligheter til å fornye av formidlingstilbudet til skoleverket. Både under planlegging og nedtaking av utstillinger kan elever, studenter eller andre grupper involveres som referansegrupper eller medskapere. I 2019 planlegger vi å ta i bruk et nytt garedrobe- og aktivitetsområde viet lærling og opplevelser. Bedre fasiliteter gir flere elever mulighet til å bruke museets samlinger som kilder til innsikt i kulturhistorie. Museets utstillingsprogram og den kreative prosessen med utstillingene må reflektere museets ambisjoner om økt skolebesøk. Det er i tillegg potensiale for å gjøre mer utenfor museets vegger, ved å øke satsningen på skoleomvisninger ved KHMs utgravningsprosjekter.

Deltiltak:

- a) Igangsette ombygging av rom 203/204 i Historisk museum til et areal for elever, familier og læring.
- b) Relansere tilbudet til skolene i forbindelse med åpning av nytt aktivitetsareal og de nye utstillingene.
- c) Styrke mulighetene for aktivitet og læring i nye utstillinger gjennom å nedfelle «beste-praksis» standarder for deltakelse, design og arealdisponering i nye utstillinger.
- d) Prøve ut et faglig sommertilbud på Vikingskipshuset med daglige omvisninger i seks uker.
- e) Gjennomgå booking-ordningen for omvisninger for å sikre god service til skolene og effektivisere KHMs prosedyrer.
- f) Styrke samarbeidet mellom UPS og FUN slik at utgravningsvirksomheten blir mer synlig i museets formidling i museet og i felt.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Rom 203 i Historisk museum er tatt i bruk som aktivitetsareal og skaper mer elevaktivitet og fordypning under museumsbesøk.
- Nye skoletilbud, bedre fasiliteter og økt markedsføring gir besøk fra nye skoler og lærere som ikke har brukt museet tidligere.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Fortsatt vekst i antall elever som bruker Historisk museum og økning av antall tilbud med fordypningselement i museets aktivitetsareal.
- KHM får et tilbud innen Den kulturelle skolesekken.
- **norgeshistorie.no** tilbyr digitale undervisningsressurser utviklet i samarbeid med KHM.

- KHMs skoletilbudet er fornyet i samsvar med fagfornyelsen og nye læreplaner som tas i bruk 2020.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Nye utstillinger ivaretar standarder for læringsaktiviteter i arbeid og i grupper.
- Flere skoleomvisninger ved KHMs utgravningsprosjekter.

Et samfunnsengasjert museum

KHM mål: Kulturhistorisk museum skal være en tydelig aktør i det offentlige rom, som gjennom sin museumsvirksomhet stimulerer til kritisk refleksjon og øker forståelsen for historiens alternativer.

A. Utstillinger og formidling

Tiltak 5: Utstillinger og publikumsarealer

Bakgrunn:

Bygningsmassen til KHM renoveres og fornyes i planperioden. Det skal utvikles nye utstillings- og publikumstilbud både på Bygdøy, i sentrum og på Blindern. Renovering og fornying av Historisk museum skal gjennomføres uten stenging av museumsbygget. På Bygdøy skal byggeprosjektet gjennomføres med kortest mulig stengningstid.

Museet har en ambisjon om å utvikle utstillinger for et større og bredere publikum. Vi skal øke vår kunnskap om publikums interesser og gi dem mer enn de forventer. Vi skal styrke forskning, utvikling og formidling knyttet til utstillingsprosjekter, samt utvikle det flerfaglige og kreative samarbeidet mellom UiOs og KHMs forskjellige fagmiljøer. Gjennom museets utstillinger ønsker vi å belyse nye kulturhistoriske og samfunnsaktuelle temaer og utvide det nasjonale og internasjonale samarbeidet.

Deltiltak:

- a) Fortsette dialog med EA om renoveringsprosjekter og koordinering i henhold til hovedprinsippene i tentativ utstillingsplan 2019-2021.
- b) Utvikle og produsere utstillinger i henhold til utstillingsprogram.
- c) Ferdigstille oppgradering av publikumsarealer i Historisk museum.
- d) Ferdigstille programutviklingsprosessen og iverksette disse.
- e) Synliggjøre KHMs satsninger på vandretstillinger og utlån.
- f) Synliggjøre KHMs satsning på universitets- og vitenskapshistoriske utstillinger produsert i andre UiO-bygg.
- g) Utrede behov og kriterier for ROS-analyser ved produksjon av nye utstillinger og etablere en standard for dette.
- h) Utarbeide plan for utvikling og bruk av digitale virkemidler i utstillingene og synliggjøre KHMs arbeid med 3D-dokumentasjon og modellering.

Forventede resultater i 2019:

- Følgende utstillinger er åpnet og realiserer museets strategiske mål om at universitetet og museets satsninger synliggjøres ytterligere og kunnskap tas i bruk:
  - *Kontroll* (1. etg. HM)
  - *Forvandling* (1. etg. HM)
  - *Vikingr* (3. etg. HM/ mesanin VSH)
  - *Fabelaktige dyr* (3. etg. HM)
  - *Havet er historie* (3. etg. HM)
  - *Pride* (4. etg. HM), *Antroblikk* (4. etg. HM)
  - *Det Fysiske Kabinett* Trinn II. Fysikkbygningen, Blindern
  - *Student* (arbeidstittel). Fredrikke, Blindern
  - *Bitre piller* (arbeidstittel). Kristian Ottersens hus, Blindern

- Nye publikumsarealer i HM er ferdigstilt:
  - 2 etg. HM: aktivitetsareal for barn og familier
  - 3 etg. HM: foredragssal, repos og galleri
  - 4 etg. HM: trapperom, utstillingsareal
- Nytt innhold av Urban dyrkning delen i Kollaps utstillingen.
- Konsept og mandat for utstillingen i 2. etg er ferdigstilt og vedtatt.
- Prosessen med programutvikling- og utstillingsarbeid er iverksatte og styrker et konstruktivt og effektivt samarbeid på tvers av KHMs seksjoner.
- KHMs utstillingsstrategier som vandretstillinger, utlån, avdeling for universitets- og vitenskapshistorier (MUV) utstillinger er integrert i museets program.
- Utstillings- og aktivitetsplan for alle satsninger i 4. etg. HM foreligger.
- Standard for ROS-analyse ved utstillingsproduksjon er etablert.
- Nye utstillingsmandater inneholder vurdering av behov for ROS-analyse.
- Digitalt feltmuseum er operativt og det foreligger konkrete planer for videreutvikling.
- Plattformen for Santalsamlingen og Gjøhavnen er ferdigstilt.
- Mamen-samlingen er digitalt formidlet.
- Astronomi, fysikk, kjemi, farmasi i de universitetshistoriske samlinger er digitalisert.
- Utvalgte deler av universitetshistorien er formidlet på nett.
- Nettutstilling om Kristine Bonnevie er ferdigstilt.
- 3D modeller på VTM er publisert.

Forventede resultater innen utgangen av 2020:

- Følgende utstillinger er åpnet:
  - *Antikken og Det gamle Egypt* (3. etg. HM)
  - *Pride* (4. etg. HM), *Antroblikk* (4. etg. HM) og utstilling om Mamens samling (4. etg. HM)
  - Kongosamlingen har fått en egen plattform
  - Kontroll er ferdigstilt
  - Det er gjennomført kurs i feltformidling for arkeologene
  - Utvalgte deler av samlingene til MUV er oversatt til engelsk
- Videre arbeid med publikumsarealer i HM ferdigstilles:
  - 3 etg. HM: Kjøkkenhjørne i loungen, oppgradering av lyset i Foredragssalen
  - 1 etg. HM: Inngangsdør til utstillingen *Kollaps*
- Nye utstillingsprosjekt har dokumentert at alle tiltak beskrevet i ROS-analysen er fulgt opp under hele produksjons-, visnings- og nedmonteringsperioden.

Forventede resultat innen 2021:

- KHMs nye utstillingsprofil er gjennomført og tydeliggjør KHM som relevant samfunnsaktør.
- Ny utstillingsstrategi er vedtatt og iverksettes som en del av museets strategiske mål for kommende periode (strategi 2030).
- Utstillingene *Arv* og *Ostia* er åpnet.
- Økt publikumstall på bakgrunn av bedre publikumstilbud - både utstillinger, program og fasiliteter.

- KHM opptrer som en tydelig aktør i nasjonale og internasjonale utstillingssamarbeider.
- KHM har ved utgangen av planperioden et konsept for utstillinger på nytt Vikingtidsmuseum samt utstillingsplan for skiftende utstillinger for første 3 år etter museets åpning.
- Samlings- og objektbasert utstilling i 2. etg. HM.

Tiltak 6: Kommunikasjon, arrangementer og samfunnskontakt

Bakgrunn:

Kulturhistorisk museum vil i 2019 utarbeide en overordnet kommunikasjonsstrategi for å synliggjøre museets identitet, virksomhet, planer og ambisjoner. Med utgangspunkt i kommunikasjonsstrategien skal det utarbeides konkrete tiltak for kommunikasjons- og markedsarbeid.

Kommunikasjonsstrategien vil gjennomføres i tre faser for å besvare spørsmålene: Hvor er vi? Hvor vil vi? Hvordan kommer vi dit? Det vil bli vektlagt sterk involvering av KHMs ansatte og ledelse i prosessen, samtidig som funnene i samfunnsanalysen fra 2018 skal spille med. Strategien skal danne et rammeverk for optimalisering av eksternt og intern kommunikasjon med museets viktigste interessenter.

Det vil jobbes strategisk for å nå nye målgrupper og ivareta museets ambisjon om å være et sosialt møterom og et samfunnsengasjert museum. Arrangementsprogrammet vil bli spisset for å synliggjøre museets profil, utstillingsarbeid og forskning.

KHMs vil i 2019 klargjøre en plan for å oppgradere museets nettsider. Prosjektet er et samarbeid mellom UiO, NHM og KHM, der målet er å gjøre nettsidene mer tilpasset museets aktiviteter og tilbud.

Deltiltak:

- a) Utarbeide Kommunikasjonsstrategi i samarbeid med eksternt aktør.
- b) Utarbeide kommunikasjonsplan for synliggjøring av VTM-prosjektet i plan- og byggeprosess.
- c) Oppgradere KHMs nettsider: Utvikle løsninger på KHMs nettsider som er formålstjenlige for å synliggjøre museets aktiviteter og tilbud (samarbeid mellom UiO, NHM og KHM).
- d) Internkommunikasjon: Videreutvikle landingssiden for internkommunikasjon på khm.no, evaluere den og legge plan for fremtidig drift av denne og nyhetsbrevet.
- e) Arrangements- og programarbeid: Utarbeide et spisset arrangementsprogram som synliggjør museets profil, utstillingsarbeid og forskning.
- f) Kartlegge behov for administrativ støtte ved ulike arrangementstyper samt avklare roller og ansvar.
- g) Plan for KHM som arena for kulturelt mangfold settes ut i livet.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Implementere kommunikasjonsstrategien i KHMs organisasjon.
- En overordnet kommunikasjonsplan for KHM er klar.
- De viktigste målgruppene for KHMs ulike aktiviteter og arrangementer er kartlagt.
- Det er utarbeidet en visuell museumsprofil og branding for HM, VSH og KHM i samarbeid med KHM og eksternt selskap.

- Utarbeidet behov og fremdriftsplan for oppdatering av museets nettsider i samarbeid med KHM, NHM og UiO.
- Etablere en struktur som samler KHMs faglige og publikumsrettede arrangementer i en felles programoversikt.
- Det er utviklet maler for produksjon av innhold til internkommunikasjon i samarbeid med HR og seksjoner i KHM.
- Utvikle kommunikasjonsplan for synliggjøring av det nye VTM museets plan- og byggeprosess.
- Plan for å informere publikum om ombyggingsprosessene i HM foreligger.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Konkrete tiltak fra kommunikasjonsstrategien gjør at KHM fremstår med en tydelig profil overfor publikum.
- Spisset arrangementsprogram samlet i en felles programoversikt gir økt deltakelse på arrangementer.
- Forventninger til KHMs utstillingsstrategier og program øker mediedekning av museet og deltakelsen på sosiale medier.
- Offensiv markedsføring av de nye utstillingene gir publikumsvekst for HM.
- Museets utstillinger, arrangementer og utlån virker gjensidig forsterkende på KHMs synlighet, bl.a. på bokmessen i Frankfurt.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Videre arbeid med synliggjøring av det nye VTMs byggeprosess og plan.
- Museets program har bidratt til å skape en helhetlig publikumsopplevelse i Historisk museum.
- Vi kommuniserer tettere med vårt publikum.
- Besøktallet ved Historisk museum har fått en markant vekst.

B. Samlings- og kulturminneforvaltning

Tiltak 7: KHMs organisering av arbeid med kulturminnekriminalitet

Bakgrunn:

KHM har delegert myndighet som nasjonal vedtaksinstitusjon for utførelse av arkeologiske og etnografiske gjenstander, og er sakkyndig i kulturminnekriminalitetsaker knyttet til faste og løse kulturminner. Behovet for å styrke interne rutiner, kompetanse og bemanning på dette saksfeltet er økende. Saksfeltet skal vurderes opp mot muligheter i EU-systemet, siden det representerer et prioritert forsknings- og utviklingsfelt internasjonalt. Museet skal etablere et nettverk mot de mest kvalifiserte og relevante internasjonale forskningsmiljøene. Forsknings samarbeidet med Juridisk fakultet (JF) skal utvikles for å knytte relevante forskere og fagmiljøer sammen slik at KHM/JF skal kunne utgjøre et nasjonalt kraftsentrum på saksfeltet.

Deltiltak:

- a) Gjennomføre kompetanseutviklingstiltak og utarbeide rutiner for museets arbeid med kulturminnekriminalitet.
- b) Etablere internasjonalt nettverk og forskningsinnsats med JF.
- c) Arrangere internt seminar og internasjonal workshop (jf. Tiltak 1).

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- KHM's arbeid med kulturminnekriminalitet er reorganisert og profesjonalisert.
- Kompetansehevede tiltak, herunder internseminar, har økt bevisstheten omkring saksfeltet ved museet.
- KHM har forsterket sin posisjon på saksfeltet gjennom internasjonalt forskernettverk og forpliktende samarbeid med JF.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- KHM har etablert seg som nasjonal ressurs og internasjonal forskningsaktør på kulturminnekriminalitet.

Tiltak 8: Forvaltning, bevaring og sikring av KHM's samlinger.

Bakgrunn:

Forvaltning, bevaring og sikring av KHM's samlinger er ikke mulig uten et tett samspill mellom museets mangfold av fag, funksjoner og arbeidsprosesser. KHM skaper, kuraterer og tilgjengeliggjør digital dokumentasjon og informasjon fra en rekke ulike fagfelt. Det er en viktig samfunnsoppgave å synliggjøre KHM's arbeid innad og utad, via web, offentlig journal og i ulike publikasjoner. Arkivarbeid, databaseutvikling og digitalisering er en naturlig og viktig del av samlingsforvaltningen. Det løpende arbeidet med integrering av digitale verktøy i ulike arbeidsoppgaver er nødvendig og viktig både for forvaltningen, forskningen og formidlingen. Internrevisjon i 2018 understreket behovet for sikkerhetsfotografering av samlingene. Fotografering er et viktig ledd i sikringen av samlingene, og et prioritert ledd i digitaliseringen. KHM's samlinger er lokalisert i egne magasinlokaler i sentrum og på Økern. I løpet av de neste årene skal store deler av museets samlinger revideres, tilstandsvurderes, fotograferes, pakkes og flyttes til nye lokaler på Økern. Flytteprosjektet startet opp høsten 2018 og vil gå over 3,5 år. Revita-prosjektet og delprosjekt Middelalderrevisjonen løper til 2020. Andre revisjonsprosjekter er knyttet til nedtaking av utstillinger og rehabilitering av Historisk museum. KHM eier flere kulturminner og fornminnefelt og det er behov for en framtidsrettet forvaltningsplan for eiendommene.

Deltiltak:

Revisjon, oppfølging og flytting

- a) Utarbeide sluttrapport for Revita.
- b) Utarbeide en helhetlig plan for revisjon av KHM's samlinger og finansieringen av dette.
- c) Gjennomføre prosjekt for flytting av arkeologiske samlinger fra Historisk museum til Økern.
- d) Slutføre Bååstedeprojektet og avklare videre forvaltning av de samiske samlingene i Oslo.

- e) Skaffe oversikt over restanser og utarbeide en plan for katalogisering av ukatalogisert materiale.

Digital kulturarv

- f) Digitalisering etnografiske samlinger og etablere portaler som del av satsningen på Globalt samlingsansvar.
- g) Digitalisere samlingene i avdeling for universitets- og vitenskapshistorie.
- h) Innordne digitalt og analogt materiale fra Riksantikvarens utgravningskontorer i Tønsberg og Oslo i KHM's arkiv.
- i) Forberede data i forbindelse med MUSITs arbeid med ny IT arkitektur.
- j) Nettpublisering av kart med oversikter over gjennomførte utgravninger i samarbeid med ADED.
- k) Etablere fylkeskommunal samarbeidsplattform for skanning av topografisk arkiv.

Sikring av samlinger

- l) Gjennomføre Saving Oseberg fase II i henhold til fastsatte prosjektplaner.
- m) Utarbeide plan for budsjett for Saving Oseberg fase III.
- n) Utarbeide forvaltningsplan for KHM's eiendommer.
- o) Følge opp Internrevisjonens merknader vedrørende samlingenes sikkerhet:
- i. Sikkerhetsfotografering og dokumentere den numismatiske samlingen.
  - ii. Utarbeide helhetlig plan for fotografering av de øvrige arkeologiske og etnografiske samlingene.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Helhetlig plan for kostnadseffektive revisjonslinjer er etablert. Flytting av arkeologiske samlinger fra Historisk museum til Økern er godt i gang.
- Helhetlige og effektive rutiner for gjenstandsfotografering i forbindelse med mottak av gjenstander, nedtaking av utstillinger, revisjonsprosjekter og utlån er på plass.
- Plan for Saving Oseberg fase III foreligger.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Forvaltningsmodell for de samiske samlingene i Oslo foreligger.
- Bedre flyt i museale prosesser knyttet til mottak av gjenstander, nedtaking av utstillinger, revisjonsprosjekter og utlån er etablert.
- Saving Oseberg fase II er gjennomført.
- Det foreligger en helhetlig forvaltningsplan for KHM's eiendommer.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Museets kunnskaps- og formidlingspotensiale er styrket gjennom strategisk revisjon og bevaring av samlingene.
- Saving Oseberg fase II er rapportert.
- Samlinger og dokumentasjon har fått forbedret tilgjengelighet for forskere, opphavssamfunn og publikum generelt, og gir grunnlag for ny kunnskapsproduksjon og formidling.
- Prosentandelen gjenstander som er fotografert og dermed digitalisert er økt markant (2 % per 2017).

Et handlekraftig museum

KHM Mål: KHM skal sikre at det er samsvar mellom museets oppgaver, ressurser og vitenskapelige ambisjoner.

A. Strategi 2030

Tiltak 9: Strategi 2030.

Bakgrunn:

Rektoratet startet i 2018 opp arbeidet med ny overordnet strategi for UiO - Strategi 2030. Det er gitt eksplisitt beskjed om at museene skal trekkes forpliktende inn i dette arbeidet og at UiOs museer skal samarbeide om dette. Videre at benchmarking av UiOs museer mot Europa vil være et viktig ledd i arbeidet med ny langtidsstrategi for UiO. UiOs prosess for Strategi 2030 har følgende tidsplan; 2018 ble brukt til å fastsette premisser for prosessen, våren 2019 brukes til å legge føringer, mens høsten 2019 fastsetter og slutfører arbeidet. UiOs Strategi 2030 vil følges tre i kraft fra 2020.

I 2018 bidro KHM og NHM med innspill vedrørende internasjonal benchmarking av UiOs museer og forslag til rammevilkår for videre diskusjon om strategisk posisjonering av museene i universitetsorganisasjonen. Videre oppfølging av strategiprosessen ved UiO vil ha høy prioritet hos museets ledelse i 2019, da Strategi 2030 vil være et av de viktigste rammedokumentene for UiO de neste ti årene. KHM vil fra 2020 innarbeide Strategi 2030 i egne strategier.

Deltiltak:

- a) Innspill til og videre oppfølging av UiOs arbeid med Strategi 2030.
- b) Etablere prosess og prosjekt for innarbeiding av Strategi 2030 i KHM's strategier.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- UiOs museer har fått en entydig posisjon i universitetsorganisasjonen.
- Strategiske rammevilkår for KHM's virksomhet er avklart.
- Prosess og prosjekt for arbeidet med ny Strategi 2030 for KHM foreligger.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- KHM's strategi 2030 er ferdigstilt.

B. Økonomien og organisasjonen

Tiltak 10: Økonomiske utfordringer og premisser for LTB 2019-2023.

Bakgrunn:

Det har vært en god faglig og økonomisk utviklingen ved KHM de siste årene. Nært forestående utfordringer kan derimot få store økonomiske konsekvenser og påvirke museets resultatoppgjør markant. Utfordringene er i hovedsak forbundet med de tre store bygge- og infrastrukturprosjektene og omfatter problemstillinger knyttet til uavklart finansieringsmodell for flere av prosjektene, uavklart fremdrift og behov for koordinering av tiltak (jf. Tiltak 12 og 13) samt disponering av interne personalressurser.

KHM har de senere år vært avhengig av en stram ressursplanlegging. Museet har ført en streng tilsetningspolitikk som ledd i å snu den økonomiske situasjonen. Frigjorte midler er avsatt og investert i forskning og interne prosjekter knyttet til nye utstillinger i Historisk museum. Alle interne prosjekter skal totalbudsjetteres, for å kunne planlegge disponeringen av eget personale og identifisere behov for midlertidig tilsetning. Gjennomføring av flere store utviklingsprosjekter vil kreve gode verktøy for ressursplanlegging.

KHMs basisfinansiering utgjør under 50 % av budsjettet. Uforutsette hendelser i makroøkonomien kan dramatisk påvirke resultatene for museet. Utarbeidingen av risikoanalyser og økonomiske prognoser basert på uforutsette hendelser må derfor prioriteres i planperioden. En vurdering av konsekvenser av ny ansvars- og oppgavefordeling innen kulturminneforvaltningen fra 2020 må gis høy prioritet.

Deltiltak:

- a) Anskaffe og ta i bruk et økonomisk-administrativt system tilpasset museets prosjektportefølje knyttet til utgravningsvirksomheten, samt utarbeide retningslinjer for timeføring.
- b) Arbeide med konseptutvikling som kan utløse *sponsorfinansiering* av forsknings- og utstillingsprosjekter.
- c) Vurdere konsekvenser av ny ansvars- og oppgavefordeling innen kulturminneforvaltningen fra 2020.
  - i. Vurdere volumet på oppgaveportefølje og økonomiske konsekvenser.
  - ii. Gjennomgå arbeidsflyten internt ved UiO og KHM for å identifisere mulige effektiviseringstiltak og forbedringsområder.
- d) Reforhandle feltavtalen.
- e) Utarbeide forretningsstrategi og forretningsplan for KHM.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Forretningsstrategi og forretningsplan for KHM foreligger.
- Konsept for aktuelle sponsorer er utviklet.
- Systemer for mer effektiv gjennomføring, kontroll og avslutning av museets prosjektportefølje er etablert.
- Det er skapt et bedre grunnlag for realistisk planlegging av eksternt finansiert virksomhet

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Ny ansvars- og oppgavefordeling i kulturminneforvaltningen er etablert og konsekvensene for KHM er avklart. KHM har gjennomført effektivisering av intern arbeidsflyt og -prosess.

Tiltak 11: Implementering av organisasjonsmodell, effektivisering, utvikling og kvalitet av administrative prosesser

Bakgrunn:

KHM gjennomførte i 2017 en evaluering museets organisasjonsmodell etter *Funksjonsanalysen*. Resultatene av analysen skal ligge til grunn for vurderinger av behov for organisatoriske justeringer eller endringer. Dette er gjennomført i 2018.

UiO har de siste år arbeidet med anskaffelse av nye administrative systemer sammen med

universitetene i Bergen, Trondheim og Tromsø (BOTT-samarbeidet). Samtidig vedtok UiO i 2017 å igangsette en prosess for å effektivisere administrative prosesser ved den enkelte enhet og mellom enhetene ved UiO. For KHM har resultatene fra evalueringen av organisasjonsmodellen etter funksjonsanalysen gitt viktige bidrag til denne problemstillingen. KHM har gjennomført en grundig vurdering av hvordan administrasjonens samlede oppgaveportefølje skal håndteres og fra 2019 etablert en prøveordning for 2 år med desentralisert administrativt personale. Ved implementering blir det avgjørende å tydeliggjøre oppgavefordeling, roller og ansvar mellom museets administrasjon og øvrige ledere.

Deltiltak:

- a) Implementere justeringer i KHMs organisasjonsmodell.
- b) Gjennomføre kartlegging av utvalgte administrative prosesser.
- c) Utbedre administrative nettsider.
- d) Gjennomføring av *opplæringspakker i prosjektrammeverket* for KHMs ansatte.
- e) Evaluere og oppdatere arkivrutinene ved alle seksjoner og enheter.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- KHMs organisasjonsmodell er justert.
- Museets administrasjon og ledelse har en avklart oppgave- og rolleforståelse.
- Museets administrative nettsider er utbedret.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Museet har effektivisert og kvalitetssikret administrative prosesser.
- Prosjektgjennomføringen er effektivisert og kvalitetssikret.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Museet har konsolidert en systematisk arbeidsmetodikk basert på UiOs prosjektrammeverk.

B. Bygninger og fysiske rammebetingelser

Tiltak 12: Nytt Vikingtidsmuseum på Bygdøy - planlegging, prosjektering og brukeropfølging

Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet ga i januar 2014 Statsbygg oppdrag om oppstart av prosjektering av nytt Vikingtidsmuseum på Bygdøy. I juni 2016 ble det inngått endelig kontrakt med arkitektfirmaet AART for videreutvikling og prosjektering av konseptet «Naust». Skisseprosjektet ble avgitt vinteren 2017. Forprosjektet, som både har en bygnings- og sikringsdel, ble avgitt høsten 2017. Endelig rapport med ekstern kvalitetssikring av forprosjektet ble avgitt i september 2018. Rapporten sier at prosjektet er modent for gjennomføring og kostnadsrammer er definert. Sentrale prosjektkostnader knyttet til sikring, logistikk og inntektsbortfall ved stengning av VSH er ikke medtatt i kalkylene for investeringsprosjektet. Finansieringen av disse kostnadene må løses for å kunne gjennomføre prosjektet. Det er ikke gitt oppstartbevilgning for prosjektet verken i forslag til statsbudsjett for 2019 eller i budsjettforhandlinger gjennom høsten 2018. Oppstart av byggeprosjektet vil i beste fall forskyves et halvt år, trolig ett år. Grunnlaget for KHMs oppfølging av prosjektet ligger i VTM-programmets mandat, fastsatt av KHMs styre i mai 2016.

Deltiltak:

- a) *Brukeroppfølging av byggeprosjekt* fra KS-II-prosess og i detaljprosjektfase.
- b) *Oppfølging av sikringsrelaterte saker i delprosjektsikring, klima og logistikk, samt deltagelse i byggeprosjektets sikringsprosjekt (PG2)*, herunder:
  - i. Byggeprosjektets sikringsprosjekt – styrkeberegninger og modelleringer, dokumentasjon, vibrasjonssikring og flyttemetode.
  - ii. Utarbeide kravspesifikasjoner for klimaregulering, lys, støv og brannsikring,
  - iii. Planlegge nye støttesystemer for skipene.
  - iv. Planlegge relokalisering og sikring av alunkonserverte gjenstander i VSH forut for byggestart.
  - v. Dokumentasjon, revisjon og sikring av skip, sleder, vogn og alunkonserverte gjenstander i forbindelse med ny utstilling.
  - vi. Utarbeide og bearbeide digital dokumentasjon av skip, sleder, vogn og alunkonserverte gjenstander.
- c) *Intern oppfølging*, herunder:
  - i. Videre arbeid med konsept- og innholdsutvikling for utstillingene på grunnlag av fastsatte prosjektplaner i delprosjekt nye utstillinger.
  - ii. Følge opp arbeidet i *delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil*.
  - iii. Følge opp arbeidet i *delprosjekt forskningscenter vikingtid*.
- d) Iverksettning av tiltak for sikring av prosjektets og det nye museets *finansielle grunnlag*, herunder:
  - i. Etablere *finansieringsgrunnlag for alle kostnader* knyttet til forberedelse for flytting av samlingene til nytt museum, herunder sikring, dokumentasjon og relokalisering. Avklaringsarbeid mot UiO.
  - ii. Etablering av finansieringsgrunnlag for *delprosjekt nye utstillinger*. Avklaringsarbeid mot UiO i forhold til finansiering av basisutstillinger og sponsor for finansiering av besøksopplevelser relatert til å skape et verdensledende museum.
  - iii. Etablere *finansieringsgrunnlag for inntektsbortfall ved lukking av VSH i byggeperiode n*. Avklaringsarbeid mot UiO og KD.
  - iv. Utredning av ordningene for *finansiering, organisering og drift* av det nye VTM.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Stortinget har fattet endelig beslutning om gjennomføring av byggeprosjektet og delprosjektfasen er startet opp.
- Finansieringsordning for inntektsbortfallet ved lukking av museet i byggeperiode er avklart.
- Prinsippet om full finansiering av prosjektet er avklart med KD/Regjeringen.
- Finansieringsgrunnlaget for nye utstillinger er avklart, sponsoravtaler foreligger og rammene for UiO- og KD-finansiering er klarlagt.
- Metoder og sikringsregime for den interne flyttingen av skip og gjenstander er besluttet på grunnlag av sikringsprosjektets arbeid, detaljprosjekteringen av flyttingen er startet opp.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Utstillingene i det nye museet er ferdig planlagt, og klar for detaljprosjektering og produksjon.
- Museets profil og navn er avklart, arbeidet med utvikling av brand er i gang.

- Arbeid med sikring og relokalisering av de gjenstander som må omplasseres før byggestart er gjennomført.
- Byggearbeidet for nybygget er i gang.
- Finansieringsgrunnlaget for driften av det nye VTM er avklart, modell for organisering og drift er besluttet.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Detaljprosjekteringen av de nye utstillingene er avsluttet, produksjonen av utstillingselementer er satt i bestilling.
- Beskrivelser av museets brand foreligger.
- Forskningscenterets aktivitets- og implementeringsplan foreligger.

Tiltak 13: Arealdisponering, ombygginger, sikring og fysiske rammebetingelser

Bakgrunn:

KHMs arealplan har sitt grunnlag i KDs «3-lokasjonsmodell» (Bygdøy, Tullinløkka, Økern). Løsning av museets samlede arealbehov på Tullinløkka foreligger ikke. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har bestilt en tilleggsutredning til konseptutvalgsutredningen for Tullinløkka med tanke på KHMs arealbehov, og med særlig fokus på arealet vest for Fredriksgate. Universitetsstyret har i 2017 besluttet å forsere den ytre rehabiliteringen av Historisk museum. Dette startet sommeren 2018. Det samme gjelder for arbeidet med utredning av Historisk museums indre rehabilitering. KHM har påpekt behovet for å se ytre og indre rehabilitering i sammenheng med fornying av utstillingene, for å sikre effektiv ressursbruk. I løpet av 2018 ble brakken i Frederiksgate 3 tømt for utstyr og personalet har nå flyttet inn på Økern. Flyttingen av samlingene i Historisk museum til Økernbygget ble påbegynt høsten 2018. Det vil i planperioden bli arbeidet videre med å finne en egnet lokalitet for kontor- og faglokaler for KHM på Tullinløkka.

Deltiltak:

- a) *Tullinløkka/Historisk museum*: Oppfølging av KHMs og UiOs planer og visjoner for Tullinløkka og HM, herunder:
  - i. Sørge for hensiktsmessig koordinering og kostnadseffektiv gjennomføring av prosjektene ytre rehabilitering, indre rehabilitering og fornying av utstillingene i museet i samarbeid med Eiendomsavdelingen.
  - ii. Følge opp nødvendige bygningsmessige tiltak som grunnlag for arbeidet med fornying av utstillinger og publikumsarealer i henhold til plan.
  - iii. Sikre UiOs og KHMs interesser i overordnet arealdisponering på Tullinløkka, herunder hensiktsmessig lokalisering av kontor- og faglokaler for museet.
- b) *Økern*: Etablere ordinær driftssituasjon i bygget.
- c) *Brobekkveien*: Etablere ordinær driftssituasjon i bygget.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Koordineringen og kostnadsdekning av rehabiliteringstiltak og fornying av utstillinger i Historisk museum er avklart.
- Utredningsprosjekt for indre rehabilitering av Historisk museum er avsluttet.
- Permanent driftssituasjon for Økern er etablert.
- Permanent driftssituasjon for Brobekkveien er etablert.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Ytre rehabilitering av Historisk museum er gjennomført.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Helhetlig arealplan for KHM på Tullinløkka er forankret hos UiO.
- Langsiktig løsning av KHMs magasinsituasjon er ferdig utredet.
- Finansiering og fremdriftsplan for innvendig rehabilitering av Historisk museum er sikret.

Det gode museum

KHM Mål: KHM skal være en god og attraktiv arbeidsplass for både vitenskapelige og administrativt tilsatte, der det er samsvar mellom personlige ambisjoner og institusjonelle mål.

Helse, miljø, sikkerhet og beredskap (HMSB)

Tiltak 14: Oppfølging av KHMs arbeidsmiljøundersøkelse

Bakgrunn:

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har utviklet et felles verktøy for gjennomføring av arbeidsmiljøundersøkelser ved universiteter og høyskoler (ARK). KHM gjennomførte undersøkelsen første gang ultimo 2015. Undersøkelsen resulterte i seksjonsspesifikke tiltaksplaner for oppfølging av funnene i kartleggingen. KHM vil gjennomføre en ny runde med ARK-undersøkelse i 2020.

Deltiltak:

- a) Gjennomføre en ny ARK-undersøkelse i 2020.
- b) Systematisk oppfølging av tiltak som utvikles på grunnlag av ARK-resultatene.
- c) Fortsette årlig kartlegging av midlertidighet og vurdering av tiltak, samt utarbeide en mer langsiktig bemanningsplan for feltvirksomhet og forretningsdrift.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Langsiktig bemanningsplan for feltvirksomhet og forretningsdrift foreligger.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Positiv utvikling på resultatene i ARK-undersøkelsen for hver seksjon.
- Systematisk oppfølging av tiltak og godt forebyggende arbeid.

Tiltak 15: Handlingsplan for likestilling

Bakgrunn:

I 2018 utarbeidet UiO en ny Handlingsplan for likestilling. KHM bidro i dette arbeidet.

Deltiltak:

- a) Implementere UiOs handlingsplan og vurdere lokale tiltak.
- b) Arrangere kurs i forebygging av trakassering for alle ledere. Kompetanseutvikling på forebygging av trakassering i personalavdelingen, for å gi god støtte til lederne.
- c) Foreta risikokartlegging og vurdering av KHM.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Handlingsplan for likestilling er implementert.
- Kurs i forebygging av trakassering er gjennomført.
- Kompetanseutviklingstiltak på forebygging av trakassering for ansatte i personalavdelingen er gjennomført.

Forventede resultater ved utgangen av 2020:

- Risikokartlegging og vurdering av KHM er foretatt.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Enheten jobber forebyggende mot trakassering og håndterer enkeltsaker på en god måte.

Tiltak 16: Sikkerhet og beredskap

U. Off. § 24